

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. — Intemeiat în 1853 de Mitropolitul Andreiu Șaguna
Apare zilnic

Abonamentul:
Un an 2000 Lei. — Șase luni 1000 Lei. — Trei luni 600 Lei. — O lună 200 Lei — Pentru bănci, autorități și străinătate un an 5000 Lei. — Pentru America 3 Dolari. Abonament de sprijin 5000 Lei

Articole și corespondențe
se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor
un cm.² 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile
se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

AL MITROPOLITULUI LENINGRADULUI ȘI NOVGORODULUI, ALEXIE
LOCȚIITOR AL SCAUNULUI PATRIARHAL AL BISERICII ORTODOXE RUSE

Fețe bisericești și credincioși Români,

Cu mulțumire în suflet a primit poporul rus buna veste că noul guvern român, împlinind voia poporului român, și-a exprimat hotărârea de a eși din războiu și de a rupe legăturile criminale cu Germania fascistă.

Biserica ortodoxă rusă întâmpină cu căldură și binecuvântează această hotărâre a fratelui întru credință, poporul român, și îndeamnă clerul și credincioșii români să sprijine din toate puterile înfăptuirea acestei hotărâri.

Cu adâncă mâhnire a văzut lumea ortodoxă că poporul român ortodox, în criminală alianță cu cei mai nelegiuți dușmani ai ortodoxiei, Nemții, cot la cot cu trupele de pradă hitleriste, a jefuit și a pustit orașele și satele noastre, a săvârșit nemaiauzite orori și violențe, a ucis fără deosebire sute și mii de locuitori civili, bătrâni, femei și copii.

Iar noi, Rușii, ne-am adus deosemena cu cutremurare aminte de ceace, precum se vede, ați uitat voi, ne-am adus aminte că toate acestea le-ați făcut voi, voi a căror independență de stat și existență liberă ca popor au fost cucerite doar cu câteva decenii în urmă prin sângele vărsat de Ruși.

Dar să mulțumim Celui de Sus. Iată, că în „ceasul al unsprezecelea” ce-i drept, dar totuși în mod conștient și stăruitor, poporul român se leapădă de rușinoasa sa tovarășie cu fascismul și de toate acțiunile mârșave ale acestuia, condus fiind de ferma intenție, precum glăsuiește declarația guvernului său, de a sfărma orice piedică pusă în drumul realizării acestei hotărâri.

Aceasta ne dă nouă tuturor încredințare, că Domnul Dumnezeu nostru, Carele primește sub aripa sa pe toți cei ce se leapădă de rele și păcate, miluind cu al său har orice faptă bună și de duh creștinesc pătrunsă, vă va hărăzi și vouă, păstorilor ortodocși și credincioșilor români, izbândă în hotărârea ce ați luat de a vă lepăda de păcatul participării la crimele fascismului german și de a ne ajuta în acest chip nouă și aliaților noștri în opera sfântă a eliberării omenirii din ghiarele celui mai ne-

legiuit vrăjmaș al civilizației și culturii creștine.

Încă la începutul războiului, întru Domnul răposatul Patriarh al Moscovei și Rusiei, Serghie, s'a adresat în numele Bisericii Ruse către păstorii români și credincioșii păstoriți de ei, îndemnându-i să se dezică de alianța cu „vrăjmașul Domnului, Hitler” și să înceteze „să mai verse sângele poporului frate întru credință”. Acest apel al său, căruia nu i s'a dat atunci urmare, a fost auzit de voi. Ridicați-vă deci cu toată tăria, voi păstori și credincioși români păstoriți, și străjuiți bunele intenții ale poporului vostru; îndemnați pe toți frații și fiii voștri să întoarcă armele împotriva Nemților, înrobitorii voștri, isgoniți-i dintre hotarele patriei voastre, dați ajutorul luptei eroice a Armatei noastre Roșii, eliberatoare și a patriei voastre din sângeroasa încătușare fascistă și țineți minte că numai atunci când vă veți elibera definitiv de sub jugul trupelor nemțești cari au ocupat orașele și satele voastre, de sub jugul acestor unelte ucigătoare folosite de fascismul german în vederea asupririi și înrobirii poporului român, numai atunci veți putea spune că v'ați îndeplinit datoria față de Biserică și față de Patria voastră.

Iar noi ne vom ruga laolaltă cu voi Domnului Atotmilostiv, să vă dăruiască vouă și înaltei voastre îndatoriri patriotice ajutorul Său cersc.

Frați întru credință ortodoxă și oameni ai Domnului, străduiți-vă a vă dovedi și prin faptele voastre vitejești popor al lui Dumnezeu. Și nu vă va fi atunci precupețit ajutorul sublim al Celui de Sus.

Despre vitejia luptătorilor pentru patrie din vechime vorbește sf. Apostol Pavel: „Prin credință biruitu-s'au Impărățiile. Prin credință veți fi și voi biruitori”.

Înalță-se și mărească-se avântul vostru patriotic și fărâma-se puterea vrăjmașului de forța noastră militară comună.

Nădejde ni-e atotputernicia lui Hristos întru ajutorul dreptei noastre cauze.

Dela Trianon la — ce va fi

Generalul Lakatos, premierul ungar, a ținut nu de mult un discurs în care a declarat că Ungaria se găsește în fața unui dezastru mai grozav decât cel dela Mohaci sau Trianon. Și — purcezând dela această constatare — a invitat pe toți fiii nației ungurești să facă suprema sforțare pentru salvarea țării.

Vreo două zile, după acest apel, postul de radio Budapesta dădea zor leventilor din Transilvania nordică să se silească a ajunge cât mai grabnic la Tisa. Radio Budapesta n'a spus motivul acestei porunci desperate, dar leventii — deștepți cum sunt — îl vor fi înțeles. Dacă nu din altă parte, cel puțin din lămuririle, foarte concrete, ale armatelor ruso-române. Fiindcă aceste armate sunt la Reghin, Tg. Mureș și Oradea.

Premierul Lakatos ca și Radio Budapesta au dreptate: Situația Ungariei este desperată. Aici nu mai încap nicio discuție.

Cât despre chestia aia cu comparația, — ea nu pare a fi chiar așa de limpede.

Înfrângerea dela Mohaci a însemnat pentru Ungaria (atunci încă nu era „milenară”) un dezastru. Așa scrie la istorie și așa va fi. Dar la Trianon? La Trianon nu s'a făcut altceva decât s'a dat o sentință dreaptă pentru un vechiu împicinat, ale cărui fărâdelegi nenumărate ajunseră, din îndurarea lui Dumnezeu, la scadență. În adevăr, Ungaria ținuse în cruntă robie — veacuri dearândul — neamuri și pământuri pe care n'avea niciun drept să le stăpânească și să le robească. La Trianon aceste neamuri și pământuri și-au redobândit libertatea la care aveau dreptul după rânduiala lui Dumnezeu și după dreapta judecată a oamenilor. Iar ungurii cari își revărsaseră tirănia peste ținuturi românești, rutene, slovace și jugoslave, au fost constrânși să se retragă în alvia lor aproximativ etnică.

Evident, după unele ca acestea nu mai poate fi vorba de un dezastru trianonic, ci pur și simplu de o sentință dreaptă menită să repare nedreptăți seculare. Ba, mai mult: Judecătorii cari au adus sentința, au fost foarte blânzi cu împicinății: l-au silit doar să restituie adevăraților proprietari lucrurile furate și folosite prea multă vreme. Fără altă pedeapsă.

Știm că orice deposedare — chiar și cea făcută după cea mai sfântă dreptate — doare. Asta e însă altă socoteală. Și nimeni nu poate cere magistraților să se lase conduși de alte criterii decât cele ale dreptății pentru data căreia sunt puși să judece. În special de se vor lăsa conduși de criteriile grofilor îmbătrâniți în patima milenară de a trăi din munca și sudoarea altora, — își vor surpa temelia de drept a propriei lor existențe.

Iată deci că la Trianon Ungaria n'a suferit nici un dezastru, ci și-a luat pur și simplu milostiva răsplată pentru mile-narele fărâdelegi întru cari a viețuit până atunci.

Ce va fi cu ea după acest războiu — mai ales după crimele săvârșite de Unguri în Cehoslovacia subcarpatică, în Transilvania de miază-noapte și în Bacica — noi nu putem ști.

Se vede însă că în această privință dl general Lakatos, premierul ungar, știe ceva mai mult, de vreme ce a declarat de curând că Ungaria se găsește în fața unui dezastru mai grozav decât cel dela Mohaci și Trianon. Și — vorba aia — poatecă „gura păcătosului adevăr a grăit”.

R. B.

În numele Bisericii Ortodoxe, mama noastră comună, ne rugăm ca binecuvântarea Domnului să se pogoare asupra tuturor aceluia dintre voi, cari pornesc pe drumul drept și blagoslovit al luptei pe viață și pe moarte împotriva puterilor diavolești ale negrului și smintitului fascism.

ALEXIE,
Mitropolit al Leningradului și Novgorodului,
Locuitor al scaunului patriarhal

Fără o întoarcere generală la Dumnezeu, fără pocăință din partea tuturor popoarelor, biruitoare și biruite, nu se va putea instaura o ordine mai bună.

I. P. Sf. Mitropolit NICOLAE

NOU PREFECT

În locul dlui general C. Negoescu este numit prefect al județului Sibiu, dl general în retragere Gheorghe Lipovanu.

Invățătura zilei

Să lepădăm lucrurile întunecului
și să ne îmbrăcăm cu hainele luminii.
Romani 13, 12

CALENDAR CREȘTIN

Biserica ortodoxă prăznuiește:
Joi 4 Oct. — M. Harilina
Vineri 6 Oct. — † Ap. Toma

Emanuil Beșa

Portretul reprodus în cartea de repetate ori citată a Păr. Dr. Seb. Stanca înfățișează o figură de preot românesc în toată puterea cuvântului. Păr lung, barbă stufoasă, ușor argintată de povara anilor, doi ochi ageri, voluntari, Parc'ar fi fost un vlădică...

Era paroh în Zlagna.

Atitudinea sa clară la alegerile de deputat și un proces avut pe vremea Memorandului, au fost suficienți ca inamicii noștri de veacuri să-l declare „vinovat politic” tocmai la 2 Ianuarie 1917, după ce fusese ridicat de-acasă, împreună cu fiul său mai mare, încă din 1 Noemvrie 1916.

Incarcerat la Abrud într-o temniță ordinară purtat prin oraș, ziua'n amiaza mare, huiduit și batjocorit de unguri, părintele Emanuil a fost depus în cele din urmă în închisoarea din Székelyudvarhely. Prima noapte a petrecut-o acolo în tovărășia unui... mort. Celălalte, laolaltă cu făcători de rele, într-o murdărie revoltătoare.

Eliberat la 2 Iunie 1917, boala de inimă pe care o contractase în temniță i-a îngăduit să mai trăiască aproape doi ani.

În 7 Februarie 1919, părintele Emanuil a trecut la Domnul — avea vârsta de 60 de ani — îngroșând cu încă un nume de popă românesc calendarul sfințeniei naționale.

GRIG

FARMACIILE DE SERVICIU

Joi 5 Oct. Friederic Zobel str. Ocnei 2
Vineri 6 Oct. Guido Fabritzius Piața Mică 27

Cât timp au stat „viteji” în Arad?

După o iluzorică stăpânire de opt zile, cum ni se comunică din partea locului, îngâmfăți maghiari și sprijinitorii lor germani, au luat-o la fugă în fața armatelor ruso-române care își făceau la mijlocul lui Septemvrie intrarea în Arad.

Au rămas însă urmele grăitoare de barbaria celor ce-au fugit: case devastate și distruse, oameni schingiuiți și terorizați, instituții publice jăfuite, chiar biserici profanate de soldații maghiari, cari au comis și comit astfel de sălbătăcii în toate localitățile, unde dau peste români nearmați...

Nou Comisariat

Ardealul de Nord a primit un Comisariat, în fruntea căruia — cu rang de ministru — a fost pus dl avocat din Sibiu, Ionel Pop, unul dintre valoroșii juriști ai Ardealului.

Greutățile ce stau în calea noului Comisariat, ce va apăra interesele locuitorilor în teritoriile eliberate, sânt multe și dintre cele mai mari, — dacă se are în vedere timpul de patru ani al stăpânirii de pomină ungaro-tătare, care a lăsat, în urma sa, atâta jale și lacrimi în tot întinsul Ardealului de Nord: Ni s'a lăsat o țărânilme total sărăcită și îngrozită de asupririle îndurate dela așa zisa „administrație” și jandarmeria, preoți și învățători risipiți, expulzați sau dispăruți undeva în lagăre ungurești, biserici profanate școale închise, imobile românești trecute „cavalerilor” diferitelor gărzi, — tot ce era românesc, trebuia distrus...

Se cer, astfel, dela Comisariat, îndrumări și urgente măsuri, pentru a ușura și îndrepta marea această de mizerii și suferințe din teritoriul desrobbit.

Demisia Ministrului Justiției

București 4. — Consiliul de miniștri s'a întrunit ieri, sub președinția dlui General de Corp de Armată Adjutant Constantin Sănătescu. Au participat și dnii miniștri de Stat Iuliu Maniu, Const. I. C. Brătianu, Lucrețiu Pătrășcanu și Const. Titel Petrescu.

Consiliul a primit demisia dlui ministru al Justiției Aurelian Căpățână, care se retrage din motive de sănătate.

Cu interimatul justiției a fost însărcinat dl Dimitrie Negel, titularul departamentului Agriculturii și Domeniilor.

Consiliul a mai aprobat proiectul de lege al chirii și a dat forma definitivă legii pentru înființarea Comisariatului din Ardealul de Nord.

Demisia dlui Aurel Popa

Dl prof. Aurel Popa, secretarul general la departamentul Cultelor și Artelor, și-a înaintat demisia din acest post pe care îl deținea din Decemvrie 1941. Domnia Sa a fost un râvnitor sprijinitor al Bisericii în acest timp, reparând multe din nedreptățile de care aceasta avusese parte înainte. A ajutat instituțiile bisericesti și pe slujitorii altarului, fără să se lase condus de criteriul și de prejudecăți de partid.

I s'a făcut recent reproșul că ar fi fost sprijinit de dna Veturia Goga. De dragul obiectivității suntem datori să menționăm că tocmai dna Veturia Goga și dnul Ică Antonescu au fost aceia cari nu-l puteau suferi la departamentul Cultelor, făcându-i, ce-l din urmă, tot timpul șicane.

In preziua marelui asalt

Londra 4 — Corespondentul agenției Reuter telegrafiază de pe teatrul de operațiuni din Apus că trei milioane de ostași aliați așteaptă semnalul de deslănțuire a asaltului final asupra Germaniei.

Nouii spărturi au fost realizate în linia fortificată Siegfried.

O veste bună

București 4 — Direcțiunea generală P. T. T. face cunoscut că oficiile ei au fost autorizate să primească orice corespondență destinată localităților din Treiscaune [Sf. Gheorghe] și împrejurimi.

Luptele din Grecia

Londra 4 — Trupe britanice de „Comando” au curățit insula Citera. Insulele Chios și Mitilene au fost cucerite.

Germanii încearcă să blocheze canalul Corint.

Inaintarea în Ardeal și Ungaria continuă

București 4 — Suplimentul la comunicatul militar precizează că trupele noastre, după ce și-au extins capetele de pod de pe Mureș, înaintază în zona Târgu-Murăș — Ludoșul de Murăș, în apropiere de Berghia.

Pe Arieș, la Est de Turda, capetele de pod dela Vișoara — Grindeni au fost cucerite.

Pe Crișul Negru, după respingerea mai multor atacuri, trupele noastre și trupele sovietice urmăresc pe inamic în zona Salonta. Ele au ajuns la Racoș, situat în Ungaria, la 13 km, Nord de Macău.

În Banat, luptele de urmărire a inamicului înfrânt continuă.

Bătălia pentru Riga

Londra 4 — Corespondentul agenției Reuter telegrafiază din Moscova, că trupele rusești înaintază în trei coloane puternice spre Riga, ajungând la periferiile orașului. Prima linie de tranșee germane a fost curățată de inamic.

Primul ziar românesc în ținutul desrobbit

La Sf. Gheorghe, oraș eliberat în Ardealul de Nord, a apărut ziarul *Desrobirea*, fondat de dnii Valer Ceuca și Gheorghe Bledea, a prigi luptători ardeleni.

SITUAȚIA FRONTURILOR

Marele Stat Major al Armatei Române a dat următorul comunicat asupra operațiunilor din ziua de 3 Octomvrie:

În Transilvania centrală, după lupte grele, trupele noastre au realizat mai multe înaintări importante pe Mureșul mijlociu.

În Transilvania de Vest și în Ungaria, trupele române și sovietice, după ce-au respins puternice contraatacuri inamice sprijinite de care de luptă, și-au continuat înaintarea.

Frontul din Răsărit

Londra 4 — Varșovia a capitulat după două luni de rezistență. Președintele Poloniei s'a adresat poporului polonez, aducându-i la cunoștință acest trist eveniment și împrejurările în care s'a produs. Varșovia a capitulat în momentul când nu mai era nici o speranță de salvare, când se isprăviseră toate proviziile și munițiile.

Generalul Bor s'a adresat de asemenea poporului polonez, spunând, că la 2 Septemvrie populația Varșoviei a auzit ultimile tunuri în Capitala țării. Germanii nu cuceresc însă Varșovia, ci un morman de ruine, peste care se va ridica în curând, mândră, capitala Poloniei de mâine.

Londra 4 — În Letonia forțele sovietice au cucerit insula Dagoe. În golful Riga au fost scufundate mai multe vase inamice cu un tonaj total de 26.000 tone.

Frontul din Balcani

Londra 4 — Forțele rusești și jugoslave se apropie de Belgrad aflându-se acum la depărtare de 50 km. de capitala Jugoslaviei.

Trupele bulgare luptă acum sub comandă sovietică.

Corespondentul postului de radio britanic anunță că întreg Sudul Greciei este pe cale de a fi curățat de către patrioții greci. Insulele Lesbos și Chios au fost cucerite. În Nord-Vestul insulei Creta s'a efectuat debarcări de trupe britanice.

Frontul din Apus

Londra 4 — Nu s'a anunțat oficial străpungerea completă a liniei Siegfried, sunt însă pătrunderi în puncte importante, în deosebi în regiunea Aachen.

În Olanda sunt lupte la 35 km. de orașul Breda. Germanii nu au mai atacat între Aachen și Nijmegen.

În regiunea Nancy sunt lupte extrem de îndârjite.

Regiunea dela estuarul canalului Escaut a fost grav bombardată, după ce în ajun populația a fost anunțată să ia toate măsurile pentru această eventualitate.

Nürenbergul, Karlsruhe și alte localități din Germania au fost bombardate.

În Italia a fost ocupat un oraș pe linia Bologna.

Ultima Oră

Moscova 4 — Armatele sârbești au ocupat orașele Alexandrovaț și Miloșevaț, iar cele ruse au înaintat dela Zaietear spre Niș și spre valea Moravei, pentru a închide complet retragerea nemților.

În Slovenia toată circulația spre Italia e întreruptă. În Dalmația a fost luat orașul și portul Dubrovnic.

— Trupele rusești au ocupat în Banatul sârbesc orașele Becicherecul Mare, Vârșeț și Biserica-Albă.

București 4 — Postul de radio maghiar a anunțat că rușii au deslănțuit o mare ofensivă asupra Clujului.

— Trupele aliate au străpuns definitiv linia Siegfried în regiunea Aachen. Aliații folosesc în această bătălie și tancuri conduse prin Radio.

— În Dalmația, forțele jugoslave au pătruns în periferiile orașului Niș.

Germania are de plătit Bulgariei circa 35—40 miliarde leva, pe care nu sunt nădejdi că le va plăti cândva, a declarat dl Stoianoff.